

Издавач:

Икона

Едиција:

Светлина

Наслов на изворникот:

Atmospheres

Превод од англиски јазик:

Таше Стрезовски

Лектура:

Никола Мадешовски

Работен тим:

Минас Бакалчев

Митко Хаџи Пуља

Александар Радевски

Игор Котларовски

Никола Стрезовски

Дамјан Момировски

Бетим Зекири

Обликување:

Игор Котларовски

Дамјан Момировски

**ПЕТЕР
ЦУМТОР**

АТМОСФЕРИ

Архитектонски средини • Околни предмети

„Атмосферата е мојот стил“

Џ.М.В. Тарнер на Џон Раскин во 1844 година

Островот на мртвите (прва
верзија), Арнолд Боклин, 1880
година, Музеј на уметностите во
Базел

Во разговор со убавината

Помеѓу градбите на Петер Цумтор и нивната околина постои некаква размена, давање и земање. Некој вид на внимателност. Облагородување. Зборовите како атмосфера и расположение неминовно ни доаѓаат на ум кога сме очи в очи со архитектурата на Цумтор; совршено искалениот осет со кој се изградени неговите простори веднаш се пренесува на набљудувачите, жителите, посетителите и непосредното соседство. Петер Цумтор ги цени местата и градбите кои на луѓето им нудат засолниште, добро место за живот и ненаметлива поддршка. Така, читањето на некое место, впуштањето во него, откривањето на неговата намена, значење и цел, изготвувањето нацрти, планирањето и проектирањето на едно архитектонско дело е

испреплетен процес кој не оди по директна, праволиниска патека.

За Петер Цумтор, атмосферата е естетска категорија. Оваа книга на читателите им нуди увид во улогата која таа ја има во неговите дела и значењето кое го има за него. Овде е препечатено предавањето одржано од швајцарскиот архитект на 1 јуни 2003 година, по повод „Wege durch das Land“*, фестивал за литература и музика во Германија. Насловено „Атмосфери, архитектонски средини, околни предмети“,соодветно, предавањето беше одржано во замокот Вендлингхаузен и ги истражуваше сродствата помеѓу локациите и уметностите, како дел од проектот „Поетски пејзажи“. Уметностите се филозофски потфати кои секогаш започнуваат со локација, поврзувајќи ја со лица, книжевни

---

* Патеки низ земјата

настани или мотиви. Ова потоа се менува низ годините, или поврзува едно место со друго во читањата и концертите одржани од артисти, писатели и ансамбли со локално или меѓународно потекло, проследени со танцови театри, изложби и дискусии. Во рамките на овој проект, Петер Цумтор и јас ги здруживме силите, чекорејќи низ полјани и ливади, низ градови и пусти, расфрлани почнати градби, зборувајќи, прашувајќи, будејќи спомени...

Предавањето беше вклопено во програма која се одвиваше во текот на неколку дена, а која црпеше инспирација од архитектурата на Весерскиот ренесансен стил на замокот во Вендлингхаузен, со цел да се зададе во мерењето на убавината. Вендлингхаузен е одличен пример за архитектонските сфаќања на своето време: намена и практичност, постојаност и убавина – на кој големиот италијански ренесансен архитект Андреа

Паладио се осврнува во духот на Витрувиј. Исходот е ненакитена архитектура, која е длабоко всадена во пејзажот и изградена од околните материјали. Литературната и музичката програма беше посветена на Италија од 16-от и раниот 17-ти век. Читањето на данската писателка Ингер Кристенсен од нејзиниот роман „Насликаната соба“ – за познатата свадбена свита на Грофот од Мантуа, насликана од Андреа Мантења, како и „Патувањето во Италија“ на Гете до градбите на Паладио, го нагласија мотивот на убавината и анализираа дали убавината може да се преведе: надворешната убавина, мерката на нештата, нивните пропорции, нивните материјали, како и нивната внатрешна убавина, јадрата на нештата. Можеби е погодно да се зборува за поетските квалитети на нештата.